

Evropská komise

Generální ředitelství pro migraci a vnitřní věci

Brusel

HOME/C1/MG

Žádost o vyjasnění provádění rozhodnutí o navracení státních příslušníků třetích zemí pobývajících nelegálně na území EU

Vaše excelence,

efektivní navracení státních příslušníků třetích zemí pobývajících nelegálně na území EU je zásadní součástí jednotné a udržitelné migrační politiky. Je to také klíč k omezení nelegální migrace.

Evropský program pro migraci¹, přijatý Evropskou komisí dne 13. května 2015, zdůrazňuje, že jedním ze stimulů pro nelegální migraci je vědomí, že systém EU pro navracení nelegálních migrantů není dostatečně efektivní. Evropský program pro migraci dále zdůrazňuje potřebu plného provádění Směrnice o návratech² tak, aby byl možný rychlý návrat nelegálních migrantů do země jejich původu, při dodržení postupů a standardů pro humánní a důstojné zacházení s navracenými osobami.

V návaznosti na výzvu Evropské rady „k vytvoření Evropského návratového programu“³ přijala Komise dne 9. září 2015 Akční plán EU v oblasti navracení⁴, kde znovu zdůraznila potřebu systematicky a plně aplikovat právo EU na navracení s cílem zefektivnit tento proces při současném zachování plného dodržování základní práv. Za tímto účelem vyjádřila Komise své odhodlání využít všechny dostupné prostředky pro podporu efektivního provádění těchto pravidel.

---

¹ COM(2015)240 final.

² SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, OJ L 348, 24.12.2008, str. 98

³ Závěry Evropské rady z 25.-26. června 2015

⁴ COM(2015) 453 final.

Podle čl. 8 odst. 1 Směrnice o návratech členské státy přijmou veškerá opatření nezbytná k vymáhání rozhodnutí o návratu a k výkonu navrácení příslušných osob efektivním a přiměřeným způsobem. Toto opatření, jak bylo upřesněno rozsudkem Evropského soudního dvora ve věci C-329/11 (*Achughbabian*), „...zakládá tedy povinnost, kterou tento článek ukládá dotyčnému členskému státu, přijmout veškerá opatření nezbytná k vyhoštění, a to... k fyzickému dopravení osoby mimo území uvedeného členského státu.“

Dokonalý soulad všech členských států s touto směrnicí je základním kamenem úspěšné návratové politiky.

Ve svém Akčním plánu EU v oblasti navrácení Komise v tomto kontextu výslovně zdůraznila, že:

- Za účelem splnění své povinnosti vykonávat rozhodnutí o navrácení by členské státy měly využívat zajištění jako legitimní krajní opatření v případě, že je nutné zabránit tomu, aby se nelegální migranti skrývali nebo aby odcházeli do jiných členských států („sekundární přesun“). Existuje-li reálná pravděpodobnost vyhoštění, neměla by být tato perspektiva ohrožena předčasným ukončením zajištění.
- Nejdelší možná doba zajištění stanovená ve vnitrostátních právních předpisech by orgánům členských států měla umožnit podniknout kroky nezbytné k identifikaci nelegálního migranta a k vydání cestovních dokladů země původu.
- Klíčovou roli při vytváření podmínek umožňujících provádět účinnou návratovou politiku hrají také právní a správní rámce členských států. Měly by zajišťovat rychlé jednání, počínaje identifikací neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, přes vydávání rozhodnutí o návratu a vynucování jejich výkonu, až po rychlé právní postupy. (Několik členských států například automaticky přiznává odkladný účinek bez rozdílu ve všech případech, kdy je rozhodnutí o navrácení napadeno právními prostředky. Takový postup může způsobit zpoždění v návratových řízeních. Automatický odkladný účinek by měla být přiznáván pouze v případech, které souvisejí se zásadou *non-refoulement*.) Aby toho bylo dosaženo, musí členské státy prokázat dostatek rozhodnosti a vyčlenit odpovídající zdroje včetně financování, personálu a zajišťovací kapacity, aby bylo zaručeno, v nutných případech též prostřednictvím detence, že nelegální migrant bude fyzicky k dispozici pro vykonání navrácení.

Při pohledu na statistická data poskytnutá Českou republikou Eurostatu⁵ vyvstávají v tomto kontextu otázky, které bych chtěl projednat.

Data ukazují významný rozdíl mezi počtem rozhodnutí o navrácení vydaných nelegálně pobývajícím státním příslušníkům třetích zemí a počtem nelegálních migrantů, kteří byli opravdu navraceni. Například to vypadá, že v roce 2014 bylo reálně provedeno jen 320

---

⁵ Eurostat, statistická data k azylu a řízení migrace, dostupné na:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/asylum-and-managed-migration/data/database>

z 4 430 rozhodnutí o navrácení vydaných nelegálně pobývajícím migrantům (t. j. 13,01%); navíc se zdá, že taková situace přetrvávala v České republice během let 2008-2014.

Komise si je vědoma existujících překážek úspěšného vynucení rozhodnutí o návratu, zejména nedostatku spolupráce migrantů v neregulárním postavení a praktických problémů při identifikaci navrátilců a při získávání nezbytných dokumentů od úřadů mimo EU. Nicméně se nezdá, že pouze tyto překážky mohou vysvětlit situaci popsanou výše, vezmeme-li v úvahu, že některé jiné členské státy čelící stejným překážkám, dosahují významně většího podílu navrácených osob⁶.

Tabulka: Data Eurostatu k vynucování migrační legislativy

ČESKÁ REPUBLIKA	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Občané třetích zemí - příkaz k návratu	3770	3805	2915	2520	2375	2405	2460
Občané třetích zemí – vykonaný návrat	585	850	920	530	430	330	320
Podíl navrácených	15,52%	22,34%	31,56%	20,03%	18,11%	13,73%	13,01%

Ve světle těchto údajů a ustanovení čl. 8 odst. 1 Směrnice o návratech a s ohledem na princip spolupráce zakotvené v čl. 4 odst. 3 Smlouvy o fungování EU, bych rád požádal Českou republiku o objasnění:

- (A) důvodů zjevného rozdílu mezi počtem vydaných rozhodnutí o návratu a počtem vykonaných návratu; a
- (B) opatření přijatých Českou republikou k překonání překážek spojených s praktickým vynucováním rozhodnutí o návratu.

Laskavě vás žádám o poskytnutí těchto objasnění do jednoho měsíce od přijetí tohoto dopisu.

S pozdravem

Matthias RUETE

K rukám

J. E. Martina Povejšila

mimořádný a zplnomocněný velvyslanec

Stálé zastoupení ČR při EU

Brusel

---

⁶ Vztah mezi počtem navrácených občanů třetí země v návaznosti na rozhodnutí o návratu a občany, kterým bylo vydáno rozhodnutí o návratu.